

Stöd till forskarnätverk: Syfte och riktlinjer för utlysning, beredning och beslut

1. Inledning

Circus stöd till forskarnätverk inom Uppsala universitet ges i upp till två år och delas ut efter en öppen utlysning. Syftet med stödet är att skapa möjligheter för att etablera och utveckla tvärgående forskarnätverk inom universitetet. Stödet kan exempelvis användas för att under en begränsad tid konkretisera idéer till ett eller flera specifika forskningsprojekt eller för att ordna sammankomster för att utveckla nya tvärgående samarbeten. Stödet till forskarnätverk är en central del av Circus verksamhet.

Föreliggande dokument har tagits fram av Circus vetenskapliga ledare med utgångspunkt i Circus instruktion och i diskussion med Circus styrelse. Styrelsen har ställt sig bakom dessa principer genom beslut 2022-04-04

2. Stödets syfte och inriktning

Huvudsyftet med stödet till forskarnätverk är att ge goda förutsättningar för utveckling av nyskapande forskning av hög kvalitet genom att skapa nya samarbetsmönster inom Uppsala universitet. Stödet ska främja uppbyggnaden av flera olika tvärgående samarbeten över ämnesgränser inom Uppsala universitet. I första hand ska stödet bidra till utvecklingen av sådana samarbeten över ämnes-, institutions- och fakultetsgränser inom Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap. Samarbeten kan även inkludera forskare verksamma inom något av de två andra vetenskapsområdena inom Uppsala universitet. Stödformen förväntas också att bidra till att öka intresset för, och kunskapen om, olika former av tvärgående samarbeten.

Ovanstående formulering av stödformens syfte ger en inriktning för vad som ska karaktärisera stödet som helhet, den samlade uppsättningen av forskarnätverk som erhåller stöd, och vad som ska karaktärisera varje enskilt forskarnätverk som erhåller stöd.

- **Den uppsättning av forskarnätverk som beviljas medel ska tillsammans representera en bredd av olika former av mång- och tvärvetenskapliga samarbeten.** Uppsättningen av nätverk bör exempelvis innehålla både samarbeten av tillämpad mångvetenskaplig karaktär avsedda att hantera komplexa samhällsproblem samt mer grundforskningsorienterade integrativa samarbeten av tvär- och transdisciplinär karaktär.¹ Vissa former av tvärgående samarbeten kan vara mer eller mindre representerade under en ansökningsomgång, men då bör detta balanseras över flera omgångar för att säkerställa bredden.
- **Den uppsättning av forskarnätverk som stöds ska tillsammans spegla den bredd som ryms inom Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap.** Detta

---

¹ För en diskussion om sådana olika former, se, t.ex. Berner, Boel. 2011. *Vad är tvärvetenskap och hur kan den göras? Erfarenheter från forskningen om teknik och samhälle*, Perspektiv på tekniken nr 4: Tema Teknik och social förändring.

innebär att samtliga fakulteter bör vara representerade bland de forskare som är involverade i forskarnätverken.

- **Stödet ska möjliggöra och uppmuntra erfarenhetsutbyten mellan nätverken och ett bredare lärande inom Uppsala universitet avseende tvär- och mångvetenskapliga samarbeten.**

För att kunna komma ifråga för stöd ska ett enskilt forskarnätverk karaktäriseras av följande:

- **Huvudsökande ska vara aktiv forskare inom Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap vid Uppsala universitet** och merparten av de medverkande forskarna ska likaledes vara aktiva inom Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap vid Uppsala universitet.
- **Forskarnätverket ska ha en tydlig ämnesöverskridande profil.** Den specifika formen för det ämnesöverskridande samarbetet kan vara tvär-, mång- eller transdisciplinär.
- **Forskarnätverket ska vara utformat så att det har goda förutsättningar att stimulera ny forskning av hög vetenskaplig kvalitet.** Nätverket ska arbeta med ett tydligt formulerat tema och vara sammansatt så att det sammantaget besitter en god kännedom om forskningsläget i för temat relevanta områden och ämnen.
- **Forskarnätverket ska ha en bred sammansättning av medverkande forskare och en samarbetsorienterad rollfördelning.** Det ska engagera forskare som arbetar inom flera ämnen, gärna från två eller fler fakulteter inom Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap. Nätverken bör också ha en jämn könsfördelning samt inkludera juniora och seniora forskare.
- **Forskarnätverket ska ha ett fokus på att utveckla det ämnesöverskridande samarbetet.**

3. Stödets utformning

Stödets utformning har sin grund i det syfte och de inriktningar som specificerats ovan. Möjligheten att ha en bra samlad uppsättning av aktiva forskarnätverk underlättas om många nätverk kan stödjas parallellt samtidigt som stödet till enskilda forskarnätverk behöver vara tillräckligt stort för att möjliggöra substantiell utveckling. Stödet behöver vidare vara utformat så att det kan ge en viss långsiktighet i utvecklingen av tvärgående samarbeten, samtidigt som nya starka initiativ bör kunna erbjudas stöd. Stödet har därför följande huvuddrag:

- Det utlyses en gång per år. Upp till sex ansökningar kommer under beredningen att beviljas ett tvåårigt stöd, vilket innebär att Circus parallellt stödjer upp till 12 forskarnätverk.
- Det beviljade stödet består av två delar: Dels ett **ekonomiskt stöd**, dels ett **administrativt stöd** från Circus kansli.
- Det ekonomiska stödet uppgår till som mest **170 000 kronor per år i två år** per forskarnätverk (inklusive OH på värdinstitutionen).
- Det administrativa stödet avser ett kvalificerat stöd fokuserat på utvecklingen av nätverket. Det avser sådant som hjälp med att organisera seminarieserier, workshops och konferenser samt stöd med kommunikation. Detta stöd skapar en naturlig kontaktyta mellan forskarnätverken och Circus samt underlättar möjligheterna till erfarenhetsutbyten och lärande mellan nätverken.
- Nätverk som utvecklas mycket positivt kan via den ordinarie utlysningen beviljas stöd

för ytterligare en tvåårsperiod.

Utlysningen av den kommande omgången avser perioden 2023–2024 och behöver innehålla ett förbehåll med innebörden att den administrativa delen av stödet kan komma att utgå för 2024. Bakgrunden är att det vid tiden för denna utlysning våren 2022 ännu inte finns något beslut om Circus finansiering för perioden från 2024. Detta påverkar inte den ekonomiska delen av stödet där dessa medel kan reserveras i Circus budget för 2023.

4. Principer för utlysning och beredningsprocessen fram till beslut

Beredningen sker i flera steg. I ett första steg används en extern sakkunnigbedömning av två till tre sakkunniga som enskilt identifierar en tätgrupp på upp till sex ansökningar som bör få stöd. I ett andra steg utarbetar Circus vetenskapliga ledare ett beslutsförslag till styrelsen på basis av de sakkunnigas värdering jämte överväganden med fokus på att få en sammansättning av forskarnätverk som stämmer överens med stödets inriktning. I det tredje och sista steget fattar Circus styrelse beslut om stöd. En ambition är att processen från utlysning till beslut ska ta 6 månader, med utlysning i juni, sista ansökningsdag i september och styrelsebeslut om stöd i november. Gällande jävsregler ska iakttas i varje steg i beredningsprocessen.²

Principer avseende utlysningen

- God tid ska ges mellan utlysning och sista ansökningsdag. Normalt offentliggörs utlysningen i juni med sista ansökningsdag i september.
- Av utlysningen ska tydligt framgå stödets syfte och inriktning, vilka bedömningskriterier som används och beredningsprocessens huvuddrag.

Utseende av sakkunniga

- Mellan två och tre sakkunniga utses av Circus kansli i samråd med styrelsen i samband med utvecklingen av utlysningen.
- Sakkunniga ska inte vara verksamma på Uppsala universitet och bör vara av olika kön. Åtminstone en sakkunnig bör bytas ut från ett år till ett annat.
- Sakkunniga ska ha en vetenskaplig bredd samt en lång erfarenhet av mång- och tvärvetenskaplig forskning.
- De sakkunniga ska komplettera varandra kompetensmässigt så att det kan säkerställas att de tillsammans kan överblicka det breda forskningsfältet inom Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap.

De sakkunnigas utvärdering³

De sakkunniga bedömer de ansökningar som uppfyller utlysningens formella krav. Upp till tre

---

² ”Jävsregler inom universitetets verksamhetsområde” (dnr 2018/1656) finns tillgänglig på Uppsala universitets medarbetarportal. http://regler.uu.se/digitalAssets/16/c_16493-l_3-k_javsregler4uppl-2018.pdf

³ Detta har även tagit intryck av Strang, Veronica, and Tom J McLeish. 2015. *Evaluating interdisciplinary research: A practical guide*. Durham: Institute of Advanced Study, Durham University. <https://www.dur.ac.uk/ias/news/?itemno=25309>

Denna rapport betonar exempelvis betydelsen av att arbetsformerna bör vara sådana att man undvika att det finns implicita ämnessierarkier och därmed också betydelsen av genomtänkta arbetsformer.

sakkunniga utses per utlysning. Dessa utför en individuell bedömning och träffar sedan föreståndaren i ett längre möte där slutberedningen sker. De sakkunniga ska skyndsamt efter att ansökningstiden har gått ut meddela om det föreligger jäv för någon eller några ansökningar. I dessa fall utses en extra sakkunnig som har att bedöma dessa ansökningar. Denne kan utgöras av en extern ledamot i Circus styrelse.

De sakkunniga ska värdera inkomna ansökningar efter följande tre bedömningskriterier:

- **Ansökans vetenskapliga kvalitet och möjligheten för det ämnesöverskridande samarbetet att stimulera ny forskning av hög kvalitet inom det aktuella området.**
- **Forskarnätverkets sammansättning så att nätverket kan förväntas arbeta i en ämnesöverskridande anda.** Nätverk som på ett relevant och balanserat sätt innefattar en ämnesmässig bredd inom Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap ska premieras, liksom de som har en jämn könsfördelning och inkluderar juniora och seniora forskare.
- **Forskarnätverkets arbetsformer och organisation.** Nätverk som har en genomtänkt samarbetsorienterad rollfördelning mellan deltagande forskare samt en plan av aktiviteter och strukturer som stödjer en utveckling och fördjupning av samarbetet ska premieras.

Sakkunniga ska betygssätta ansökningarna för vart och ett av dessa bedömningskriterier enligt följande betygsskala: 4 = Utmärkt; 3 = Bra; 1 = Svag.

Varje sakkunnig ska enskilt skriva en kort motivering för var och en av de ansökningar som denne placerar i en tätgrupp om upp till sex ansökningar som han eller hon anser bör få stöd. De sakkunniga träffar sedan Circus vetenskapliga ledare för ett möte där ansökningarna diskuteras. De korta motiveringarna från de sakkunniga och diskussionen på mötet ska ses som underlag för internt bruk under beredningen.

Principer och kriterier för den vetenskaplige ledarens slutliga bedömning

Föreståndaren förbereder ett förslag till beslut till styrelsen. Förslaget ska rymmas inom beslutad budgetram för stödformen.

De ansökningar som av den vetenskaplige ledaren slutligt föreslås erhålla stöd ska normalt väljas bland de som en eller flera sakkunniga har placerat i en särskild tätgrupp. Den slutliga sammansättningen av ansökningar som av föreståndaren föreslås att få stöd ska uppfylla de kriterier som listas under ”Stödets syfte och inriktning” ovan. Föreståndarens slutliga förslag presenteras inför ett styrelsemöte och ska innehålla en motivering kring varje enskild ansökan som föreslås stöd jämte ett resonemang om hur den föreslagna sammansättningen svarar mot de ovan angivna kriterierna.

I det fall föreståndaren skulle vara jävig avseende en ansökan, träder styrelseordföranden eller annan av styrelsen utsedd ledamot in för att hantera beredningen av den ansökan där föreståndaren är jävig.

Principer för styrelsens beslut

Styrelsen fattar beslut om vart och ett av de forskarnätverk som av föreståndaren föreslås erhålla stöd. I de fall en ledamot är jävig avseende en specifik ansökan, så deltar denne inte i beslutet kring just detta nätverk.

5. Principer för genomförande, uppföljning och utvärdering

Resultatet från ansökningsomgången ska kommuniceras skyndsamt efter att beslut har fattats och styrelsens protokoll har justerats. Till de som beviljats anslag ska villkoren för det beviljade stödet tydligt framgå:

- Forskarnätverket erbjuds stora möjligheter att samverka med Circus kansli och att utnyttja detta som stöd för organisering av aktiviteter kopplade till nätverket.
- Forskarnätverket ska tydligt ange att dess verksamhet genomförs med stöd från Circus. För öppna evenemang ska Uppsala universitets kalendarium användas och Circus ska anges som medarrangör.
- Forskarnätverket ska vara öppet för att välkomna fler forskare inom Uppsala universitet till samarbetet. Seminarieprogram och andra aktiviteter ska därför tydligt annonseras genom egna och Circus kanaler.
- Forskarnätverket ska förmedla beskrivningar av nätverket och dess aktiviteter till Circus kansli så att kansliet kan tillse att beskrivningar av forskarnätverket på hemsidor och liknande är uppdaterade.
- Representanter från forskarnätverket ska vara villiga att medverka i aktiviteter för erfarenhetsutbyten mellan Circus olika forskarnätverk.
- Forskarnätverket ska i kontakter med Circus informera om hur nätverket utvecklas och vad det leder till i termer av publikationer, forskningsansökningar, och liknande.
- Forskarnätverket ska informera Circus om betydande förändringar i forskarnätverkets inriktning och sammansättning.
- En kortfattad vetenskaplig och ekonomisk slutredovisning ska inlämnas till Circus kansli senast tre månader efter stödet avslutats.

Circus ledning ska regelbundet följa upp hur enskilda nätverk utvecklats och återrapportera resultaten. Circus styrelse ska återkommande utvärdera hur väl beredningsprocessen har fungerat och då särskilt hur väl de bedömningskriterier som tillämpats av sakkunniga respektive föreståndaren har fungerat. Circus styrelse och ledning ska vidare återkommande utvärdera hur väl stödformen som helhet är utformad för att nå dess huvudsyfte, d.v.s. att ge goda förutsättningar för att utveckla nyskapande forskning av hög kvalitet genom att skapa nya samarbetsmönster inom Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap.